

मे. एम व्ही के अँग्रो फुड प्रॉडक्ट लि., गट नं. ४४, ४५, ४६, कुसुमनगर, मौ. वाघलवाडा, ता. उमरी, जि. नांदेड येथे १२० किलोलिटर प्रतिदिन मळीवर/सीरप आधारीत प्रस्तावित आसवणी तथा २.५ मेगावॉट प्रकल्पासंदर्भात पर्यावरण विषयक जाहिर लोकसुनावणी बाबतचा इतिवृत्तांत.

मे. एम व्ही के अँग्रो फुड प्रॉडक्ट लि., गट नं. ४४, ४५, ४६, कुसुमनगर, मौ. वाघलवाडा, ता. उमरी, जि. नांदेड येथे १२० किलोलिटर प्रतिदिन मळीवर/सीरप आधारीत प्रस्तावित आसवणी तथा २.५ मेगावॉट को-जेन प्रकल्पासंदर्भात पर्यावरण विषयक जाहिर लोकसुनावणी दि. ०३ फेब्रुवारी २०२३ रोजी सकाळी ११.३० वाजता कारखान्याच्या प्रकल्पस्थळावर आयोजित करण्यात आली.

सदरील पर्यावरण विषयक जाहीर सुनावणीबाबतची सुचना स्थानिक मराठी वृत्तपत्र दैनिक सकाळ व राष्ट्रीय इंग्रजी दैनिक वृत्तपत्र टाईम्स ऑफ इंडिया प्रसिध्दी दि २८ डिसेंबर २०२२ रोजीच्या या वृत्तपत्रात देण्यात आली होती. (सहपत्र सोबत जोडले आहे क्रं १)

पर्यावरण विषयक जाहिर लोकसुनावणी दि. ०३ फेब्रुवारी २०२३ रोजी सकाळी ११.३० वाजता कारखान्याच्या प्रकल्पस्थळावर आयोजित करण्याकरीता मा. सदस्य सचिव, महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई यांच्या कार्यालयीन आदेश क्रं बीओ/जेडी(डब्लुपीसी)/पीएच/बी-२२१११-एफटीस-०११८ दि १८/११/२०२२ अन्वये श्रीमती संतोषी देवकुळे, अतिरीक्त जिल्हाधिकारी, नांदेड यांच्या अध्यक्षतेखाली, सदस्य श्री. दिलीप को. खेडकर, प्रादेशिक अधिकारी, म. प्र. नि. मंडळ, औरंगाबाद तथा श्री. राजेंद्र उ पाटील, उप-प्रादेशिक अधिकारी, म. प्र.नि. मंडळ, नांदेड समन्वयक यांची समिती गठीत करण्यात आली होती. (सहपत्र सोबत जोडले आहे क्रं २)

सदर पर्यावरण विषयक जाहीर लोकसुनावणीकरीता श्रीमती संतोषी देवकुळे, अतिरीक्त जिल्हाधिकारी, नांदेड यांच्या अध्यक्षतेखाली, सदस्य श्री. दिलीप को. खेडकर, प्रादेशिक अधिकारी, म. प्र. नि. मंडळ, औरंगाबाद तथा श्री. राजेंद्र उ पाटील, उप-प्रादेशिक अधिकारी, म. प्र.नि. मंडळ, नांदेड तथा ग्रामस्थ, सरपंच, पर्यावरणप्रेमी गट, स्थानिक व इतर प्रतीनिधी उपस्थिती होते. या बाबतचे हजेरी पट सोबत जोडत आहे. (सहपत्र क्रं ३)

कार्यपध्दती व उद्देश :

मा. जिल्हादंडाधिकारी, नांदेड तथा समिती अध्यक्ष यांच्या मान्यतेने सर्वप्रथम श्री. राजेंद्र उ. पाटील, उप-प्रादेशिक अधिकारी, म. प्र. नि. मंडळ, नांदेड तथा समन्वयक, पर्यावरण विषयक जाहीर लोकसुनावणी समिती यांनी उपस्थित असलेले ग्रामस्थ, सरपंच, पर्यावरणप्रेमी गट, स्थानिक व इतर प्रतीनिधी यांचे हार्दिक स्वागत केले.

समिती समन्वयक यांनी पुढे सांगितले की, या प्रकल्पाच्या पर्यावरण विषयक जाहीर सुनावणीची सुचना भारत सरकारच्या पर्यावरण, वने व वातावरणीय बदल मंत्रालय, नवी दिल्ली यांचे दि १४ सप्टेंबर २००६ च्या अधिनियमान्वये व सुधारीत अधिनियम दि ०१ डिसेंबर २००९ च्या तरतुदीनुसार सदरील लोकजाहीर सुनावणी जनतेच्या माहितीसाठी लोकसुनावणी प्रसिध्दी सुचना दोन वृत्तपत्र जसे मराठी वृत्तपत्र दैनिक सकाळ व इंग्रजी दैनिक वृत्तपत्र टाईम्स ऑफ इंडिया ३० दिवस आधी दि २८ डिसेंबर २०२२ रोजी देण्यात आली होती.

तसेच प्रस्तावित १२० किलोलिटर प्रतिदिन मळीवर/सीरप आधारीत आसवणी तथा २.५ मेगावॅट को-जेन प्रकल्पासंदर्भात पर्यावरणीय व्यवस्थापन आराखाडाचा मसुदा कार्यकारी सारांश इंग्रजी व मराठी भाषेतील प्रती भारत सरकारच्या पर्यावरण, वने व वातावरणीय बदल मंत्रालय, नवी दिल्ली यांचे दि १४ सप्टेंबर २००६ च्या अधिनियमान्वये व सुधारीत अधिनियम दि ०१ डिसेंबर २००९ च्या तरतुदीनुसार अभ्यासण्याकरीता विविध शासकिय कार्यालय तथा स्थानिक ग्रामपंचायत येथे सुचना/हरकती ई-मेल किंवा लेखी स्वरूपात देण्याबाबतचे अहवान ३० दिवस आधी केले होते. सदरील जाहीर सुचनेच्या अनुषंगाने या कार्यालयास एकुण ०३ सुचना ई-मेल व ०६ लेखी स्वरूपात प्राप्त झाले आहेत. सोबत जोडले आहे.

मा. सदस्य सचिव, महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई यांच्या कार्यालयीन आदेश क्र बीओ/जेडी(डब्लुपीसी)/पीएच/बी-२२१११-एफटीस-०११८ दि १८/११/२०२२ यांच्या आदेशान्वये लोकसुनावणी समिती गठीत करण्यात आली.

तदनंतर समिती समन्वयक यांनी प्रकल्प धारकास विनंती केली की त्यांनी या प्रस्तावित १२० किलोलिटर प्रतिदिन मळीवर/सीरप आधारीत आसवणी तथा २.५ मेगावॅट को-जेन प्रकल्पासंदर्भात पर्यावरण अनुमतीच्या प्रस्तवाकरीता पर्यावरण विषयक लोकजाहीर सुनावणीचे सादरीकरण करावे.

प्रकल्प धारकानी सदरील प्रकल्प व पर्यावरण मुद्याविषयाबाबतचे खालील प्रमाणे सविस्तर सादरीकरण केले.

22

मेसर्स.एम वि के ऍग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड.	मेसर्स.एम वि के ऍग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड. द्वारा गट क्र. 44, 45 आणि 46, कुसुमनगर गाव, वाघलवाडा, उमरी, नांदेड, महाराष्ट्र येथील प्रस्तावित 120 KLPD मोलासीस/सिरप ते इथेनॉल आधारित डिस्टिलरी सोबत 2.5 मेगावॉट कोजनरेशन युनिटसाठीचा कार्यकारी सारांश
	कार्यकारी सारांश

कार्यकारी सारांश

१.० परिचय

प्रस्तावित मोलॅसिस/सिरप आधारित डिस्टिलरी प्रकल्प हा मेसर्स.एम वि के ऍग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड द्वारे स्थापित केला जाईल. मेसर्स.एम वि के ऍग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड, कंपनी कायदा, २०१३ (बेअरिंग कॉर्पोरेट आयडेंटिटी क्रमांक: U15316MH2018PLC304795, दिनांक: 02.02.2018) च्या तरतुदीनुसार नोंदणीकृत आहे. कंपनी नोंदणीची प्रत परिशिष्ट-1 म्हणून जोडली आहे. कंपनीचे नोंदणीकृत कार्यालय महाराष्ट्र राज्यातील गट 20, नवा मोढा, उमरी आणि जिल्हा नांदेड येथे आहे.

२.० प्रकल्प स्थान

प्रास्तवित डिस्टिलरी युनिट संबंधित क्रियाकलाप हे विद्यमान साखर उत्पादन कंपनीच्या आवारात गट क्र. 44, 45 आणि 46, कुसुमनगर गाव, वाघलवाडा, उमरी, नांदेड, महाराष्ट्र येथे केले जाईल. प्रकल्प साइटच्या भौगोलिक समन्वयानुसार, प्रस्तावित क्रियाकलाप SOI टोपोशीट क्रमांक- 56F/9 अंतर्गत समाविष्ट आहे, तर प्रकल्पाचा अभ्यास क्षेत्र (10 किमी त्रिज्या) SOI टोपोशीट क्रमांक: 56F/9, 56F/13, 56E/12 आणि 56E/16 अंतर्गत येतो. तसेच प्रस्तावित प्रकल्प समुद्र सपाटीपासून 387 मीटर उंचीवर आहे.

३.० प्रकल्प वर्णन

सध्या, प्रकल्प प्रवर्तकाला 3.0 मेगावॉट को-जेन प्लांटसह 2500 TCD साखर युनिट चालवण्याचा अनुभव आहे. तसेच, प्रस्तावित 120 KLPD डिस्टिलरी प्रकल्प हा विद्यमान साखर आणि को-जेन युनिटच्या रिक्त भूखंडावर स्थापित केला जाईल.

MoEF&CC द्वारे S.O द्वारे प्रकाशित पर्यावरणीय प्रभाव मूल्यांकन अधिसूचना 1533 दिनांक 14 सप्टेंबर, 2006 आणि त्याच्या आजपर्यंतच्या सुधारणे नुसार,

120 KLPD च्या उत्पादन दरासह ही मोलासेस/सिरप आधारित डिस्टिलरी असल्याने, प्रस्तावित क्रियाकलाप EIA अधिसूचनेच्या अनुसूची 5(g) अंतर्गत येत आहे आणि प्रस्तावित क्रियाकलापांना पूर्व पर्यावरणीय मंजूरीची आवश्यकता आहे. प्रकल्पाचे मूल्यांकन EAC द्वारे श्रेणी A प्रकल्प म्हणून केले जाईल.

Sh

मेसर्स.एम वि के ऍग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड.	मेसर्स.एम वि के ऍग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड. द्वारा गट क्र. 44, 45 आणि 46, कुसुमनगर गाव, वाघलवाडा, उमरी, नांदेड, महाराष्ट्र येथील प्रस्तावित 120 KLPD मोलासीस/सिरप ते इथेनॉल आधारित डिस्टिलरी सोबत 2.5 मेगावॉट कोजनरेशन युनिटसाठीचा कार्यकारी सारांश
	कार्यकारी सारांश

प्रस्तावित प्रकल्पाची ठळक वैशिष्ट्ये तक्ता क्रमांक १ मध्ये सादर केली आहेत.

क्र.	घटक	तपशील
१.	कंपनीचे नाव आणि पत्ता	मेसर्स.एम वि के ऍग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड गट क्र. 44, 45 आणि 46, कुसुमनगर गाव, वाघलवाडा, उमरी, नांदेड, महाराष्ट्र.
२	उत्पादन प्रकार	मोलॅसिस आणि केन सिरप वापरून इथेनाॅल निर्मिती
३	प्रकल्पाचा प्रकार	नवीन
४	EIA अधिसूचना, २००६ नुसार प्रकल्पाची अनुसूची	5(g)
५	प्रकल्पाची श्रेणी *	'A'
		हा प्रकल्प > 100 KLPD क्षमतेसह मोलॅसिस आधारित इथेनाॅल निर्मितीसाठी असल्याने, प्रकल्पाचे मूल्यांकन 'अ' श्रेणी प्रकल्प म्हणून केले जाईल.
६	प्लॉट क्षेत्र तपशील	
	विशेष	क्षेत्रफळ चौ. मी. एकूण भूखंड क्षेत्रफळाच्या %
a	वृक्षारोपणासाठीचे क्षेत्र	30,975.00 37.00
b	पार्किंग क्षेत्र	12,425.00 15.00
c	एकूण बिल्ट-अप क्षेत्र	23,285.00 28.00
d	अंतर्गत रस्त्यांखालील क्षेत्र	8,283.00 10.00
f	मोकळी जागा	7,862.00 10.00
g	एकूण भूखंड क्षेत्र	82,830.00 100.00
७	उत्पादन तपशील	
a	रेक्टिफाइड स्पिरिट (RS)/ एक्स्ट्रा न्यूट्रल अल्कोहोल/ इथेनाॅल	120 KLPD

मेसर्स.एम वि के एँग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड.	मेसर्स.एम वि के एँग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड. द्वारा गट क्र. 44, 45 आणि 46, कुसुमनगर गाव, वाघलवाडा, उमरी, नांदेड, महाराष्ट्र येथील प्रस्तावित 120 KLPD मोलासीस/सिरप ते इथेनॉल आधारित डिस्टिलरी सोबत 2.5 मेगावॅट कोजनरेशन युनिटसाठीचा कार्यकारी सारांश
	कार्यकारी सारांश

b	उप-उत्पादन	फ्यूसेल तेल: 0.24 टन/दिवस CO2 गॅस: 70 टन/दिवस
८	अर्थसंकल्पीय अंदाज	
a	प्रकल्पाची किंमत (भारतीय रु.)	110.50 कोटी
b	EMP खर्च (भारतीय रु.)	भांडवल: 2996.5 लाख, आवर्ती/वार्षिक: 2996.5 लाख
९	वीज आवश्यकता	
a	प्रस्तावित कनेक्टेड लोड	2.5 MW
b	स्त्रोत	TG सेट टर्बाइन
१०	इंधनाची आवश्यकता	
a	उसाची चिपाडे आणि बायोगॅस	212.17 एमटी/दिवस आणि 17500 घनमीटर/दिवस
b	हाय स्पीड डिझेल	७३ लिटर/तास
११	डिझेल जनरेटर (D.G.) तपशील	
	क्षमता आणि क्र.	2 x 160 kVA
१२	बॉयलर तपशील	
a	स्टीम बॉयलर	1 x 30 TPH
१३	CO2 बॉटलिंग प्लांट	
	CO2 बॉटलिंग प्लांटची क्षमता	७० टन प्रति दिवस
१४	स्टॅक तपशील	

मेसर्स.एम वि के ऍग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड.	मेसर्स.एम वि के ऍग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड. द्वारा गट क्र. 44, 45 आणि 46, कुसुमनगर गाव, वाघलवाडा, उमरी, नांदेड, महाराष्ट्र येथील प्रस्तावित 120 KLPD मोलासीस/सिरप ते इथेनॉल आधारित डिस्टिलरी सोबत 2.5 मेगावॉट कोजनरेशन युनिटसाठीचा कार्यकारी सारांश
	कार्यकारी सारांश

a	बॉयलर स्टॅक (जमीन पातळीवरून)	40 मीटर (वायू प्रदूषण नियंत्रण यंत्र: इलेक्ट्रो स्टॅटिक प्रीसिपिटेटर)			
c	D.G	१६० kVA D.G साठी छतावरील २६ मीटरचा २ X स्टॅक			
१५	मनुष्य बळ	कुशल: 60 अकुशल: 40 एकूण: 100			
१६	पाण्याची गरज				
	विशेष	प्रमाण (m ³ /day)			
	मोलासीस आधारित उत्पादन वेळी	डिस्टिलरी युनिटसाठी पहिली सायकल: 2387.9 डिस्टिलरी युनिटसाठी दुसरी सायकल: 468.8			
	केन सिरप आधारित उत्पादन वेळी	डिस्टिलरी युनिटसाठी पहिली सायकल: 1965.9 डिस्टिलरी युनिटसाठी दुसरी सायकल: 479.8			
१७	CPU वर एफ्लुएंट लोड				
	विशेष	प्रमाण (m ³ /day)			
	मोलासीस आधारित उत्पादन वेळी	1290			
	केन सिरप आधारित उत्पादन वेळी	850.8			
१८	CPU क्षमता				
a	CPU ची क्षमता	CPU क्षमता: 1300 m ³ /day			
१९	घातक कचऱ्याचा तपशील				
क्र.	विशेष	श्रेणी *	UOM	प्रमाण	विल्हेवाट/व्यवस्थापनाची पद्धत
a	वापरलेले/खर्च केलेले तेल	5.1	KL/A	0.1	MPCB अधिकृत रीसायकलद्वारे विल्हेवाट लावणे
घातक आणि इतर कचरा (व्यवस्थापन आणि सीमापार हालचाली) नियम, 2016ची अनुसूची-I.					
२०	गैर-धोकादायक घनकचऱ्याचा तपशील				

मेसर्स.एम वि के ऍग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड.	मेसर्स.एम वि के ऍग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड. द्वारा गट क्र. 44, 45 आणि 46, कुसुमनगर गाव, वाघलवाडा, उमरी, नांदेड, महाराष्ट्र येथील प्रस्तावित 120 KLPD मोलासीस/सिरप ते इथेनॉल आधारित डिस्टिलरी सोबत 2.5 मेगावॉट कोजनरेशन युनिटसाठीचा कार्यकारी सारांश
	कार्यकारी सारांश

क्र.	विशेष	श्रेणी	UOM	प्रमाण	विल्हेवाट/व्यवस्थापनाची पद्धत
a	बॉयलर राख	-	टन प्रतिदिन	4.24	वीट उत्पादन युनिटला विक्री करा
b	यीस्ट गाळ	-	टन प्रतिदिन	28.04 (जास्तीत जास्त)	विकले / खत म्हणून वापरा
c	CPU गाळ	-	टन प्रतिदिन	18.90 (जास्तीत जास्त)	
d	स्पेंटवॉश पावडर	-	टन प्रतिदिन	63 (जास्तीत जास्त)	

४.० पर्यावरणाचे वर्णन

डिसेंबर 2021 ते फेब्रुवारी 2022 या कालावधीत NABL मान्यताप्राप्त प्रयोगशाळा - श्रीजी एका प्रयोगशाळा मार्फत 10-किमी त्रिज्या अभ्यास क्षेत्रात प्राथमिक आधारभूत पर्यावरण निरीक्षण अभ्यास करण्यात आला.

४.१ स्थलाकृति, जमिनीचा वापर आणि त्याचे वर्गीकरण

अभ्यास क्षेत्राची भौतिक रचना एक अनियमित नमुना दर्शवते. प्रादेशिकदृष्ट्या, वैशिष्ट्यांच्या संदर्भात तुलनेने चांगला फरक आहे. क्षेत्र उत्तर पूर्व ते दक्षिण पश्चिम अंदाजे 50 m-70 m आणि वायव्य ते दक्षिण पूर्व अंदाजे 60-80 मीटर अंतर दर्शवते. अभ्यास क्षेत्रात 235 मीटर ते 818 मीटर एमएसएल पर्यंतची उंची दिसून येते.

अभ्यास क्षेत्रातील मुख्य नदी गोदावरी नदी आहे. गोदावरी नदीच्या दक्षिण पश्चिम दिशेला नायगाव नाल्याची उपस्थिती दिसून आली. या प्रदेशात जोड नदी उपस्थिती देखील दिसून येते जी निसर्गात तुलनेने कोरडी आहे. या प्रदेशातील जलस्रोत 10 किमी त्रिज्येच्या अभ्यास क्षेत्रात इतके समृद्ध नाही. बहुतांश पाण्याचे वितरण गोदावरी नदीतून होते, त्यामुळे आजूबाजूच्या परिसरात शेती चांगली होते. त्यामुळे जलस्रोतांच्या जवळ असलेल्या शेतीच्या कामांमध्ये या क्षेत्राचे वर्चस्व आहे आणि उर्वरित प्रदेशांमध्ये पडीक जमिनीचे वर्चस्व आहे. डेंड्रिटिक ते सब डेंड्रिटिक प्रकारचा नमुना अभ्यास क्षेत्रात असतो. संपूर्ण क्षेत्र हे तुलनेने अप्रमाणित प्रदेशाचे प्रतिनिधित्व करते.

मेसर्स.एम वि के ऍग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड.	मेसर्स.एम वि के ऍग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड. द्वारा गट क्र. 44, 45 आणि 46, कुसुमनगर गाव, वाघलवाडा, उमरी, नांदेड, महाराष्ट्र येथील प्रस्तावित 120 KLPD मोलासीस/सिरप ते इथेनॉल आधारित डिस्टिलरी सोबत 2.5 मेगावॉट कोजनरेशन युनिटसाठीचा कार्यकारी सारांश
	कार्यकारी सारांश

४.२ माती पर्यावरण

प्रकल्पाच्या अभ्यास क्षेत्रातील ८ वेगवेगळ्या ठिकाणांहून मातीचे नमुने घेण्यात आले. त्याच्या विश्लेषणाच्या परिणामांमध्ये असे आढळून आले की मातीच्या नमुन्यांची pH मुल्य 7.2 ते 7.5 या श्रेणीमध्ये बदलत आहेत; जे मातीच्या नमुन्यांचे उदासीन ते किंचित अल्कधर्मी स्वरूप दर्शवते. मातीत सेंद्रिय पदार्थांचे प्रमाण 1.29 – 3.56 टक्के दरम्यान बदलत होते. सर्व ठिकाणी नायट्रोजनचे मूल्य 794.1 ते 1390.6 किलो/हेक्टर दरम्यान बदलते. आणि S1 स्थानावर नायट्रोजनची कमाल एकाग्रता दिसून आली. फॉस्फेटची एकाग्रता 182.5 ते 328.5 किलो/हेक्टर या श्रेणीत आढळून आली. सर्वात जास्त एकाग्रता स्थान S6 वर आढळून आली, तर सर्वात कमी एकाग्रता स्थान S2 वर आढळून आली. सर्व ठिकाणी पोटॅशियमचे प्रमाण 223.7 ते 381 किलो/हेक्टर दरम्यान आढळले. जड धातू उदा. As, Cr, Hg आणि Pb शोध मर्यादितपणे कमी होते.

४.३ हवा पर्यावरण

- निकष प्रदूषकांसाठी वातावरणीय हवेची गुणवत्ता उदा. PM10, PM2.5, NO_x, SO_x आणि CO चे परीक्षण अभ्यास क्षेत्रातील आठ (८) ठिकाणी केले गेले, तर अतिरिक्त पॅरामीटर्स उदा. NHR3R, C6H6, BaP, OR3R, Pb आणि Ni, निकषांसह प्रदूषकांचे निरीक्षण प्रस्तावित प्रकल्पाच्या ठिकाणी करण्यात आले.
- पार्टिक्युलेट मॅटर (PM2.5)
अभ्यास कालावधीत जास्तीत जास्त PM2.5 (३१.५ µg/m³) स्थान A8 वर नोंदवले गेले, तर किमान मूल्य (30.1 µg/m³) एकाग्रता A4 आणि A5 स्थानावर नोंदवले गेले. अभ्यास कालावधी दरम्यान PM2.5 ची सरासरी एकाग्रता 27.53-29.73 µg/m³ च्या श्रेणीत मोजली गेली.
- पार्टिक्युलेट मॅटर (PM10)
सॅम्पलिंग स्थान A3 येथे सर्वाधिक 24 -तास एकाग्रता नोंदवली गेली. त्याच वेळी A7 स्थानावर किमान एकाग्रता दिसून आली. PM10 ची सरासरी एकाग्रता 49.67-52.89 µg/m³ दरम्यान आहे असे म्हणता येईल.
- सल्फर डाय ऑक्साईड (SO₂)
संभावित हवेच्या निरीक्षणाचे परिणाम सूचित करतात की SO_x ची सर्वोच्च एकाग्रता A1 वर अनुभवली जाते. नरसीउमरी रस्त्याची उपस्थिती आणि गावात इंधन जाळणे हे SO_x उत्सर्जनाचे मुख्य स्त्रोत आहेत. अभ्यास कालावधीत SO_x ची सरासरी एकाग्रता 13.6-17.01 µg/m³ च्या दरम्यान नोंदवली गेली.

मेसर्स.एम वि के ऍग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड.	मेसर्स.एम वि के ऍग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड. द्वारा गट क्र. 44, 45 आणि 46, कुसुमनगर गाव, वाघलवाडा, उमरी, नांदेड, महाराष्ट्र येथील प्रस्तावित 120 KLPD मोलासीस/सिरप ते इथेनॉल आधारित डिस्टिलरी सोबत 2.5 मेगावॉट कोजनरेशन युनिटसाठीचा कार्यकारी सारांश
	कार्यकारी सारांश

● **नायट्रोजनचे ऑक्साइड (NO_x)**

निरीक्षण कालावधी दरम्यान NO_x चे सर्वोच्च मूल्य A1 स्थानावर आढळून आले तर किमान सरासरी A6 वर नोंदवण्यात आली. सरासरी एकाग्रता 18.65-20.28 µg/m³ च्या श्रेणीत होती. NO_x चे कमाल 24 तास मूल्य A1 (22.5 µg/m³) निरीक्षण स्थानावर नोंदवले गेले तर NO_x चे किमान एकाग्रता A7(२१.५ µg/m³) स्थानावर नोंदवले गेले.

● **कार्बन मोनॉक्साईड (CO)**

CO चा मानववंशीय स्त्रोत मुख्यतः हवेच्या अनुपस्थितीत इंधनाच्या अपूर्ण ज्वलनामुळे आहे. अभ्यास कालावधीत सर्व ठिकाणी अनुमानित CO ची कमाल एकाग्रता 0.09 mg/m³ आहे.

सर्व पॅरामीटर्स NAAQ मानकाने निर्दिष्ट केलेल्या इच्छित मर्यादित असल्याचे आढळले.

४.४ आवाज वातावरण

अभ्यास कालावधीत अभ्यास क्षेत्रातील आठ (8) ठिकाणी वातावरणीय आवाज पातळीचे परीक्षण केले गेले.

औद्योगिक क्षेत्र

प्रकल्प परिसरात दिवसा आवाजाची पातळी 82.84 dB (A) तर रात्रीच्या वेळी आवाजाची पातळी 43.02 dB (A) नोंदवली गेली. हे लक्षात घेतले पाहिजे की दिवसा आणि रात्रीच्या वेळी आवाजाची पातळी CPCB द्वारे निर्धारित मानकांनुसार आहे.

निवासी क्षेत्र

दिवसाच्या वेळी नोंदलेली किमान आवाज पातळी N8 स्थानावर आढळून आली, तर जास्तीत जास्त आवाजाची पातळी N2स्थानावर पाहिली जाऊ शकते. N7 हे ठिकाण आजूबाजूच्या परिसरात चांगले आहे. नमुन्यासाठी निवडलेल्या कोणत्याही ठिकाणी आवाजाची अनुज्ञेय मर्यादा ओलांडली नाही याची नोंद घ्यावी.

४.५ भूजल पर्यावरण

सर्व नमुन्यांमधील विविध पॅरामीटर्सची मूल्ये/ एकाग्रता pH – 7.30 ते 7.50, TDS – 412.6 ते 472.6 mg/l, सल्फेट्स – 62.3 ते 84.9 mg/l, फॉस्फेट्स – 1.284 mg /l, एकूण हार्डनेस – 168.9 ते 191.9 mg/l, नायट्रेट – 14.3 ते 21.6 mg/l, बायकार्बोनेट – 22.4 ते 33.9 mg/l, कॅल्शियम – 41.66 ते 51.4 mg/l, सोडियम – 48.9 ते 61.9 mg/l, मॅग्नेशियम – 15.6 ते 18.4 mg/l, COD - <5.0 mg/l, BOD - <1.0 mg/l, तर आर्सेनिक, शिशाची एकाग्रता <0.01 mg/l आणि कॅडमियम, लोह, क्रोमियम, मर्क्युरी, निकेल

मेसर्स.एम वि के ऍग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड.	मेसर्स.एम वि के ऍग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड. द्वारा गट क्र. 44, 45 आणि 46, कुसुमनगर गाव, वाघलवाडा, उमरी, नांदेड, महाराष्ट्र येथील प्रस्तावित 120 KLPD मोलासीस/सिरप ते इथेनॉल आधारित डिस्टिलरी सोबत 2.5 मेगावॉट कोजनरेशन युनिटसाठीचा कार्यकारी सारांश
	कार्यकारी सारांश

आणि झिंक शोध मर्यादितपेक्षा कमी होते. सर्व नमुन्यांमध्ये एकूण कोलिफॉर्म आणि ई. कोलाई अनुपस्थित होते.

भूजलाच्या नमुन्यादरम्यानच्या निरीक्षणातून असे दिसून आले की नमुना घेतलेल्या भूजल स्रोतांपैकी कोठेही सांड पाणी सोडणे, आंघोळ करणे, गुरे धुणे इत्यादी घरगुती कामे केली गेली नाहीत. तथापि, नमुने आणि फील्ड दरम्यान पुराव्यांनुसार अभ्यासाच्या क्षेत्रामध्ये प्रचंड कृषी प्रवाह होता ज्यामुळे भूजलाच्या नमुन्यांमध्ये नायट्रोजन, सल्फेट्स आणि फॉस्फेट्सचे प्रमाण आढळले.

अभ्यास क्षेत्रातील भूजलाच्या प्रचलित गुणवत्तेचे मूल्यांकन करण्यासाठी, विश्लेषण परिणामांची तुलना IS 10500 : 2012 उदा. ब्युरो ऑफ इंडियन स्टॅण्डर्ड्सद्वारे पेयजल मानके ज्याने हे पॅरामीटर्स उदा. pH, क्लोराईड्स, सल्फेट्स, एकूण कडकपणा, नायट्रेट, आर्सेनिक, कॅल्शियम, कॅडमियम, लोह, शिसे, क्रोमियम, पारा, निकेल, झिंक, फ्लोराईड्स, एकूण कॉलिफॉर्म आणि ई. कोलाई स्वीकार्य एकाग्रतेमध्ये होते तर टीडीएस आणि मॅग्नेशियम स्वीकार्य प्रमाणामध्ये होते, तथापि सीओडी, बीओडी, सोडियम, पोटॅशियम आणि फॉस्फेटचे प्रमाण विनिर्दिष्ट मानकांच्या आधारे मानकांमध्ये निर्दिष्ट केले जात नसले तरी, अभ्यास क्षेत्रातील प्रचलित भूजल मानवी वापरासाठी योग्य आहे असा अर्थ लावला जाऊ शकतो, अशा प्रकारे असा निष्कर्ष काढला जाऊ शकतो की अभ्यास क्षेत्रातील प्रचलित भूजल हे मोठ्या प्रमाणावर प्रदूषित नाही.

४.६ पृष्ठभाग पाणी पर्यावरण

भूपृष्ठावरील पाण्याचे नमुने अभ्यास क्षेत्रातील वेगवेगळ्या पृष्ठभागाच्या पाण्यातील 4 ठिकाणांवरून घेतले गेले, त्याच्या विश्लेषणाच्या परिणामांवरून असे दिसून आले की सर्व नमुन्यांमधील pH मूल्य 7.20 ते 7.50 च्या श्रेणीत भिन्न आहे, एकूण हार्डनेस एकाग्रता 124.6 mg/l ते 164.8 mg/l च्या श्रेणीमध्ये आहे. आणि कमाल एकाग्रता SW6 वर नोंदली गेली, TDS एकाग्रता 312.9 ते 398.7 mg/l च्या श्रेणीत बदलली तर कमाल एकाग्रता 398.7 mg/l SW6 वर आणि किमान एकाग्रता 312.9 mg/l SW3 वर नोंदवली गेली. विद्युत चालकता 482.6 ते 613.9 $\mu\text{S}/\text{cm}$ दरम्यान असल्याचे आढळले. विरघळलेल्या ऑक्सिजन, बीओडी आणि सीओडीचे प्रमाण अनुक्रमे 3.4 ते 3.9 मिग्रॅ/लि, 3.0 ते 50 मिग्रॅ/लि आणि 10 ते 17.3 मिग्रॅ/लि तर फॉस्फेट्स, नायट्रेट आणि अमोनिकल नायट्रोचे प्रमाण वेगवेगळे असल्याचे आढळून आले. अनुक्रमे 3.21 ते 4.12 mg/l, 11.6 ते 24.6 mg/l आणि 0.01 ते 0.28 mg/l.

कॅल्शियम, सोडियम आणि पोटॅशियम सारख्या घटकांचे प्रमाण अनुक्रमे 32.4 ते 42.9 mg/l, 38.9 ते 49.8 mg/l आणि 9.84 ते 15.9 mg/l या श्रेणीत आढळले.

नमुना घेतलेल्या पृष्ठभागाच्या पाण्याच्या साठ्याचा सर्वोत्तम उपयुक्त वापर निश्चित करण्यासाठी, विश्लेषणाच्या परिणामांची तुलना नियुक्त केलेल्या सर्वोत्तम वापराच्या पाण्याच्या गुणवत्तेच्या निकषांशी केली गेली आणि विश्लेषणातून असे दिसून आले की अभ्यास क्षेत्रातील नमुने घेतलेले पृष्ठभाग जलसाठा वर्ग "E" पाण्यासाठी योग्य आहेत, म्हणजे, सिंचन, औद्योगिक कूलिंग, नियंत्रित कचरा विल्हेवाट.

मेसर्स.एम वि के ऍग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड.	मेसर्स.एम वि के ऍग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड. द्वारा गट क्र. 44, 45 आणि 46, कुसुमनगर गाव, वाघलवाडा, उमरी, नांदेड, महाराष्ट्र येथील प्रस्तावित 120 KLPD मोलासीस/सिरप ते इथेनॉल आधारित डिस्टिलरी सोबत 2.5 मेगावॉट कोजनरेशन युनिटसाठीचा कार्यकारी सारांश
	कार्यकारी सारांश

४.७ जैविक पर्यावरण

प्रकल्प साइट वनस्पती आणि प्राणी:

प्रकल्पाची जागा आणि साइटचा आजूबाजूचा परिसर कोरड्या पर्णपाती आणि दक्षिणेकडील काटेरी वन प्रकारांतर्गत येतो (Chmapion आणि Seth 1968). मिश्र जंगल ज्यामध्ये विविध प्रकारच्या प्रजातींचा समावेश होतो, ज्याच्या घटना जैविक हस्तक्षेप आणि व्यवस्थापनाने मोठ्या प्रमाणात प्रभावित होतात. जंगलात आढळणाऱ्या प्रमुख वृक्ष प्रजातींची यादी साग, अंजन, अर्जुन, बेल, बाबुल, खैर इत्यादी म्हणून केली जाऊ शकते. मातीच्या गुणवत्तेमुळे वनस्पतींची वाढ खुंटली आहे परंतु सर्व भागात गवताची वाढ मुबलक आहे. मुख्य जमीन स्क्रब फॉरेस्टने व्यापलेली आहे जी किफायतशीर आणि काटेरी प्रजाती आहे.

अभ्यासादरम्यान परिसराच्या जैविक वातावरणाचा अभ्यास करण्यात आला. या परिसरात एकही लुप्तप्राय प्रजाती दिसली नाही. १० किमी त्रिज्येच्या अभ्यास क्षेत्रात कोणतेही वन्यजीव अभयारण्य, राष्ट्रीय उद्यान, बायोस्फियर रिझर्व, वन्यजीव कॉरिडॉर अस्तित्वात नाहीत.

चिंता श्रेणीतील प्रजाती - काहीही नाही

शेड्यूल I प्रजाती - काहीही नाही

अभ्यास क्षेत्र वनस्पती आणि प्राणी:

वनस्पती:

प्रस्तावित प्रकल्पाची जागा:

या भागात खैर, बाभूळ, बोर, पलास, हिवर, बाभूळ कॅटेचू, झिझीपस जुजुबा इत्यादी प्रबळ प्रजाती आहेत.

जीवजंतू:

क्षेत्र भेटीदरम्यान प्राण्यांच्या विविधतेचा अभ्यास केला गेला आणि संबंधित गट आणि घटनांनुसार वर्गीकृत केले गेले. प्रकल्पाच्या आवश्यकतेनुसार फोटोग्राफिक पुरावा प्रदान केला आहे. गोदावरी नदी प्रस्तावित प्रकल्प स्थळाच्या जवळ आहे (१० किमी त्रिज्येच्या आत) आणि पक्ष्यांच्या प्रजातींमध्ये चांगली विविधता दिसून आली आहे. १० किमी त्रिज्येमध्ये काही जलकुंभ देखील उपस्थित आहेत आणि मोठ्या प्रमाणात विविधता आहे. खाली सूचीबद्ध केलेल्या चेकलिस्ट आणि छायाचित्रांसह तपशीलवार प्राणिजन्य तपासणी,

मेसर्स.एम वि के ऍग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड.	मेसर्स.एम वि के ऍग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड. द्वारा गट क्र. 44, 45 आणि 46, कुसुमनगर गाव, वाघलवाडा, उमरी, नांदेड, महाराष्ट्र येथील प्रस्तावित 120 KLPD मोलासीस/सिरप ते इथेनॉल आधारित डिस्टिलरी सोबत 2.5 मेगावॉट कोजनरेशन युनिटसाठीचा कार्यकारी सारांश
	कार्यकारी सारांश

क्षेत्रीय सर्वेक्षणाच्या आधारे, एकूण १४० वनस्पती प्रजातींची नोंद करण्यात आली आहे, त्यापैकी ५२ झाडांच्या प्रजाती, २० झुडपांच्या प्रजाती आणि ५५ औषधी वनस्पती आणि ९ गिर्यारोहक प्रजाती संपूर्ण अभ्यास क्षेत्रात ओळखल्या गेल्या आहेत. ओडोनेट्सच्या एकूण १२ प्रजाती ज्यात ९ ड्रॅगनफ्लाय आणि ३ लहान डॅमसेल्फ्लाय होते, ७ प्रजाती बग आणि ७ बीटल प्रजाती प्रकल्प साइटवरील विविध अधिवासांमधून संपूर्ण फील्ड भेटी दरम्यान आढळल्या आहेत. क्षेत्रीय सर्वेक्षणादरम्यान फुलपाखरांच्या २२ प्रजाती आढळल्या ज्यात फुलपाखरांची अधिक विविधता दिसून येते. अभ्यास क्षेत्रामध्ये ८२ पक्ष्यांच्या प्रजातींची नोंद करण्यात आली, त्यापैकी बहुतेक पाणवठे आणि गवताळ प्रदेशाच्या आसपास आहेत. फील्ड सर्वेक्षणादरम्यान आढळलेल्या सस्तन प्राण्यांमध्ये ७ प्रजाती होत्या ज्या बहुतेक सामान्य आहेत, प्रस्तावित प्रकल्पाच्या जागेवरून कोणताही धोक्याचा टॅक्स आढळला नाही.

४.८ सामाजिक-आर्थिक पर्यावरण

१० किमीच्या अभ्यास क्षेत्रात नांदेड जिल्ह्यातील सात तालुक्यांचा समावेश आहे. अभ्यास क्षेत्रात एकूण ७४ गावे आहेत. अभ्यासाचे क्षेत्र प्रामुख्याने शहरी आहे. अभ्यास क्षेत्रातील सामाजिक अर्थशास्त्राचा अभ्यास प्राथमिक आणि माध्यमिक सर्वेक्षणाद्वारे केला जातो. अभ्यास क्षेत्राचे सामाजिक-आर्थिक पैलू खाली दिलेल्या तक्त्यामध्ये सारांशित केले आहेत.

तक्ता २: सामाजिक-आर्थिक पैलूंचा सारांश

लोकसंख्याशास्त्रीय मापदंड	तपशील
राज्यांची संख्या	1
जिल्ह्याची संख्या	1
तहसीलची संख्या	7
गावांची संख्या	74
सर्वेक्षण केलेल्या गावाचे एकूण क्षेत्रफळ (हे.)	47097.08
एकूण घरांची संख्या	24410
एकूण लोकसंख्या	47964
बाल लोकसंख्या	6619
अनुसूचित जाती	9123
अनुसूचित जमाती	4545

स्रोत: प्राथमिक जनगणना गोषवारा आणि DCHB 2011, नांदेड जिल्हा, राज्य महाराष्ट्र.

मेसर्स.एम वि के एंग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड.	मेसर्स.एम वि के एंग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड. द्वारा गट क्र. 44, 45 आणि 46, कुसुमनगर गाव, वाघलवाडा, उमरी, नांदेड, महाराष्ट्र येथील प्रस्तावित 120 KLPD मोलासीस/सिरप ते इथेनॉल आधारित डिस्टिलरी सोबत 2.5 मेगावॅट कोजनरेशन युनिटसाठीचा कार्यकारी सारांश
कार्यकारी सारांश	

५.० अपेक्षित पर्यावरणीय प्रभाव आणि शमन उपाय

तक्ता ३: प्रभाव आणि कमी करण्याचा सारांश

क्र.	पर्यावरणीय मापदंड	पैलू गुणधर्म	अपेक्षित प्रभाव	प्रस्तावित शमन उपाय
Construction Phase				
१.	हवा गुणवत्ता	सिमेंट/कॉक्रीट/स्टोन एग्रीगेट्स आणि इतर बांधकाम साहित्य हाताळताना निर्मित झालेली धूळ.	प्रस्तावित बांधकाम क्रियाकलापांमुळे अंदाजे 6.903 टन/महिना धूळ निर्माण होईल. बांधकाम कामगारांना अशा धुळीच्या संपर्कात आल्याने अल्पकालीन श्वसन समस्या उद्भवू शकतात, तर दीर्घकाळ आणि सतत संपर्कात राहिल्याने फुफ्फुसांचे कार्य बिघडू शकते. सर्व पर्यावरणीय मंजूरी, स्थापनेची संमती आणि इतर सर्व वैधानिक परवानग्या मिळाल्यानंतर अपेक्षित बांधकाम कालावधी 8 महिन्यांचा असेल.	कमीतकमी धूळ सुनिश्चित करण्यासाठी सामग्रीचे योग्य लोडिंग आणि अन-लोडिंग. साठा व्यवस्थापित करणे आणि कव्हर करणे. कामकाजाच्या जागेवर नियमितपणे पाणी शिंपडणे, धूळ सावरण्यासाठी कामाच्या ठिकाणी आणि प्लॉटच्या सीमेभोवती वाऱ्याचे अडथळे बसवणे.
२.	आवाज पातळी	पोक्लेन, लिफ्ट क्रेन, जॅक हॅमर ड्रिल, डिगर, कॉम्पॅक्टर, रोलर इत्यादी	सर्व बांधकाम यंत्रसामग्री, उपकरणे आणि प्लॉटच्या सीमेवर प्रसारित	PPEs उदा. कामगारांना इअर प्लग/मफ प्रदान केले जातील,

मेसर्स.एम वि के एंग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड.	मेसर्स.एम वि के एंग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड. द्वारा गट क्र. 44, 45 आणि 46, कुसुमनगर गाव, वाघलवाडा, उमरी, नंदेड, महाराष्ट्र येथील प्रस्तावित 120 KLPD मोलासीस/सिरप ते इथेनॉल आधारित डिस्टिलरी सोबत 2.5 मेगावॉट कोजनरेशन युनिटसाठीचा कार्यकारी सारांश
कार्यकारी सारांश	

	बांधकाम यंत्रांपासून आणि जॅक हॅमर, कटर, ड्रिल कॉंक्रीट व्हायब्रेटर इत्यादी बांधकाम उपकरणे वापरून आणि वाहतूक वाहनांच्या आगमन आणि प्रस्थानाद्वारे निर्माण होणारा आवाज.	होणाऱ्या क्रियाकलापांद्वारे एकत्रित आवाजाची पातळी 14.78 dBA ते 22.90 dBA आणि प्लॉटपासून 100 मीटर अंतरावर प्रसारित होणाऱ्या आवाजाची तीव्रता 22.02 dBA असेल असा अंदाज आहे. प्लॉट परिसराबाहेरील लक्षणीय परिणाम अपेक्षित नाहीत.	बांधकाम क्रियाकलाप सकाळी 9.00 ते संध्याकाळी 5.00 पर्यंत मर्यादित असतील, प्रकल्प प्लॉटभोवती ध्वनी अडथळे बसवल्याने आवाजाचा प्रसार होण्याची तीव्रता आणखी कमी होईल.
३.	पाण्याची गुणवत्ता	असे वाहून जाणारे पाणी आणि सांडपाणी आजूबाजूच्या मातीत आणि पाण्याच्या स्तोतामध्ये गेल्यास आजूबाजूची माती दूषित होऊ शकते आणि पाण्याच्या स्तोतामध्ये गढूळपणा आणि दूषितता वाढू शकते.	बांधकाम कार्यादरम्यान निर्माण होणारी पृष्ठभागावरील पाणी प्रवाह योग्यरित्या फिल्टर केला जाईल आणि बागकाम किंवा शिंपडण्यासाठी वापरला जाईल आणि कामगारांना मोबाईल स्वच्छता सुविधा पुरविल्या जातील जे वेळोवेळी रात्रीच्या मातीच्या टँकरद्वारे स्वच्छ केले जातील.
४.	बांधकाम आणि विध्वंस कचरा व्यवस्थापन	प्रस्तावित प्रकल्प हा ग्रीन फील्ड प्रोजेक्ट असल्याने डिमॉलिशन वेस्ट निर्माण होणार नाही मात्र घण	उत्खनन केलेली/खोदलेली माती/जमीन प्रकल्प प्लॉटमधील समर्पित जागेत योग्यरित्या साठवली जाईल

मेसर्स. एम वि के एँग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड.	मेसर्स. एम वि के एँग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड. द्वारा गट क्र. 44, 45 आणि 46, कुसुमनगर गाव, वाघलवाडा, उमरी, नांदेड, महाराष्ट्र येथील प्रस्तावित 120 KLPD मोलासीस/सिरप ते इथेनॉल आधारित डिस्टिलरी सोबत 2.5 मेगावॅट कोजनरेशन युनिटसाठीचा कार्यकारी सारांश
कार्यकारी सारांश	

	बांधकाम कचरा जसे की: पुठे, लाकडी पेटी, लाकडी फळ्या, मेटल रॉड्स, HDPE पिशव्या, फेल्ड कॉक्रीट, दगड, एकत्रित निर्माण होण्याची अपेक्षा आहे. उत्खनन/खोदलेली माती/ जमीन साइट तयार करण्याच्या क्रियाकलापांदरम्यान तयार केली जाईल.	ज्यामुळे साइटवर काम करणाऱ्या कामगारांना धोका निर्माण होतो. अशा कचऱ्याची जमिनीवर विल्हेवाट लावल्याने जमिनीचा न्हास होतो.	आणि नवीन मातीच्या मिश्रणासह हरित पट्टा विकास कार्यासाठी वापरली जाईल. निष्क्रिय बांधकाम कचरा उदा. पुठे, लाकडी पेटी, लाकडी फळी, धातूचे रॉड, HDPE पिशव्या समर्पित जागेत साठवल्या जातील आणि पुनर्वापर करणाऱ्यांना विकल्या जातील. बांधकाम आणि विध्वंस कचरा व्यवस्थापन नियम 2016 च्या अनुषंगाने अंतर्गत रस्त्यांसाठी फेल्ड कॉक्रीट, दगड, एकत्रित आणि भंगार भरण्याचे साहित्य वापरले जाईल.
ऑपरेशनल टप्पा			
१. हवा गुणवत्ता	उपयुक्तता स्टॅक उत्सर्जन उदा. पार्टिक्युलेट मॅटर, SO ₂ , NO _x आणि CO बायलर आणि डीजी ऑपरेशन्स आणि प्रक्रिया उत्सर्जन उदा. CO ₂	स्टीम बायलर ऑपरेशन्समधून PM ₁₀ आणि PM _{2.5} ची अपेक्षित जास्तीत जास्त एकाग्रता 0.09 आणि 0.06 µg/m ³ असेल, SO ₂ ची जास्तीत	१. CPCB गणनेवर आधारित 40 मीटर उंचीच्या स्टॅकला ESP जोडले जाईल.

मेसर्स.एम वि के एंग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड. मेसर्स.एम वि के एंग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड.	मेसर्स.एम वि के एंग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड. द्वारा गट क्र. 44, 45 आणि 46, कुसुमनगर गाव, वाघलवाडा, उमरी, नांदेड, महाराष्ट्र येथील प्रस्तावित 120 KLPD मोलासीस/सिरप ते इथेनॉल आधारित डिस्टिलरी सोबत 2.5 मेगावॅट कोजनेरेशन युनिटसाठीचा कार्यकारी सारांश
कार्यकारी सारांश	

	आणि VOC. इथेनॉलच्या हाताळणी आणि साठवणुकीमुळे VOC उत्सर्जन निर्मिती साहित्य वाहतूक वाहनांमधून उत्सर्जन.	जास्त एकाग्रता 1.21 असेल आणि NOx ची 2.96 g/m³ असेल जे खाली वाऱ्याच्या दिशेने वाहून जाण्याची शक्यता आहे. आरोग्यावर अपेक्षित परिणाम: सतत आणि दीर्घकाळापर्यंत उत्सर्जन होत असेल तर डाउनविंड परिसरातील लोक पार्टिक्युलेट मॅटरमुळे श्वसन आणि फुफ्फुसांशी संबंधित प्रतिकूल आरोग्यावर परिणाम करण्यास संवेदनाक्षम असू शकतात. कार्बन मोनोऑक्साईड हिमोग्लोबिन कमी करून रक्ताची ऑक्सिजन वाहून नेण्याची क्षमता कमी करते. CO₂ ची अपेक्षित प्रक्रिया निर्मिती दर- 70 TPD आहे, जी CO₂ रिकव्हरी प्लांटला पाठवली जाईल. VOC चे आरोग्यावर होणारे परिणाम	२. उत्सर्जनाच्या योग्य प्रसारासाठी CPCB मार्गदर्शक तत्वांनुसार D.G ला छताच्या वर २.६ मीटरचा स्टॅक प्रदान केला जाईल. ३. प्रक्रिया उत्सर्जनाच्या पुनर्प्राप्तीसाठी CO₂ बॉटलिंग प्लांट प्रस्तावित आहे. ४. सॉल्व्हेंट्ससाठी बंद फ्रीडिंग सिस्टमची तरतूद. ५. वाहनांच्या हालचालीमधून धूळ निर्माण होऊ नये म्हणून आवारातील रस्ते प्रशस्त केले जातील. ६. सर्व वाहतूक वाहनांकडे वैध PUC (नियंत्रणाखालील प्रदूषण) प्रमाणपत्र असल्याची खात्री केली जाईल.
--	---	---	--

मेसर्स.एम वि के एँग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड.	मेसर्स.एम वि के एँग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड. द्वारा गट क्र. 44, 45 आणि 46, कुसुमनगर गाव, वाघलवाडा, उमरी, नांदेड, महाराष्ट्र येथील प्रस्तावित 120 KLPD मोलासीस/सिरप ते इथेनॉल आधारित डिस्टिलरी सोबत 2.5 मेगावॅट कोजनरेशन युनिटसाठीचा कार्यकारी सारांश
कार्यकारी सारांश	

		म्हणजे डोळा, नाक आणि घसा जळजळीची आणि डोकेदुखी. पर्यावरणीय परिणाम: प्रदीर्घ कालावधीत हवेचे उत्सर्जन आसपासच्या वनस्पतींच्या शारीरिकदृष्ट्या (पानांची वृद्धी, बाधित वाढ इ.) परिणाम करू शकते आणि जैविक दृष्ट्या त्यामुळे संपूर्ण आसपासच्या पर्यावरणावर परिणाम होऊ शकतो.	७. धूळ टाळण्यासाठी सर्व रस्ते आणि मजले नियमितपणे साफ केले जातील. ८. 10 मीटर रुंदीचा प्रस्तावित जाड हिरवा पट्टा वनस्पतीच्या परिघासोबत फरारी उत्सर्जन पकडण्यात मदत करेल. ९. कोणत्याही वेळी हवा उत्सर्जन सांद्रता निर्धारित सीपीसीबी/संमत मानकांपेक्षा जास्त होणार नाही याची खात्री करण्यासाठी उद्योग.
२.	आवाज गुणवत्ता	सर्व यंत्रसामग्री, उपकरणे आणि वनस्पतींच्या सीमेवर प्रसारित होणाऱ्या ऑपरेशन क्रियाकलापांद्वारे एकत्रित आवाजाची पातळी 1.57 dBA ते 4.88 dBA च्या श्रेणीत असेल असा अंदाज आहे. सतत आणि दीर्घकाळापर्यंत आवाजाच्या संपर्कात येण्याचे परिणाम	१. ऑपरेशन दरम्यान आवाज पातळी कमी करण्यासाठी उच्च आवाज निर्माण करणाऱ्या उपकरणांना ध्वनिक संलग्नक प्रदान केले जातील. २. स्टीम बॉयलर मर्यादित जागेत ठेवले जातील उदा. बॉयलर हाऊस

मेसर्स.एम वि के एंग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड. मेसर्स.एम वि के एंग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड.	मेसर्स.एम वि के एंग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड. द्वारा गट क्र. 44, 45 आणि 46, कुसुमनगर गाव, वाघलवाडा, उमरी, नांदेड, महाराष्ट्र येथील प्रस्तावित 120 KLPD मोलासीस/सिरप ते इथेनॉल आधारित डिस्टिलरी सोबत 2.5 मेगावॅट कोजनरेशन युनिटसाठीचा कार्यकारी सारांश
कार्यकारी सारांश	

		तात्पुरते/कायमस्वरूपी श्रवणशक्ती कमी होतील, मानसिक अस्वस्थता हृदय गती वाढणे मानसिक विकारामुळे कामगारांची कामगिरी कमी झाली आणि नियमितपणे उच्च पातळीच्या आवाजाच्या संपर्कात असल्यास टिनिटस. प्लॉट सीमेपासून 100 मीटर अंतरावर आवाज प्रसारित करण्याची तीव्रता 4.88 dBA असेल, त्यामुळे वनस्पती परिसराबाहेर लक्षणीय परिणाम अपेक्षित नाहीत.	जेथे आजूबाजूच्या भिंती आवाजाचा प्रसार करण्यासाठी अडथळा म्हणून काम करतील. ३. पीपीई उदा. आवाज निर्माण करणाऱ्या उपकरणांजवळ काम करणाऱ्या कामगारांना इअर मफ/प्लग दिले जातील. ४. वनस्पतींच्या परिघाच्या बाजूने 10-20 मीटर रुंदीचा प्रस्तावित जाड हिरवा पट्टा रोपांच्या परिसरातून आवाज पसरवण्याची तीव्रता आणखी कमी करण्यास मदत करेल.
३.	पाण्याची गुणवत्ता १. प्रक्रिया, वॉशिंग, बॅकवॉशमधून निघणारा सांडपाणी. २. बाँयलर आणि कूलिंग टॉवर ब्लो-डाउन. ३. घरगुती सांडपाणी.	अपेक्षित उपचार केलेल्या सांडपाण्याची वैशिष्ट्ये आहेत: pH - 7.5 to 8.0, TSS < 100 mg/lit., BOD < 100 mg/lit., COD < 250 mg/lit., TDS < 2100 mg/lit.	विश्लेषक स्तंभ वापरून विभक्त केलेल्या स्पेंट वॉशच्या कार्यक्षम उपचारासाठी, MEE त्यानंतर स्पेंट वॉश ड्रायर स्थापित केला जाईल; MEE युनिटमधून कंडेन्सेट गोळा

मेसर्स. एम वि के एंग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड.	मेसर्स. एम वि के एंग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड. द्वारा गट क्र. 44, 45 आणि 46, कुसुमनगर गाव, वाघलवाडा, उमरी, नांदेड, महाराष्ट्र येथील प्रस्तावित 120 KLPD मोलासीस/सिरप ते इथेनॉल आधारित डिस्टिलरी सोबत 2.5 मेगावॉट कोजनरेशन युनिटसाठीचा कार्यकारी सारांश
कार्यकारी सारांश	

		आणि तेल आणि ग्रीस < 10 mg/lit. पृष्ठभागावरील जलस्रोतांमध्ये प्रक्रिया केलेले/उपचार न केलेले सांडपाणी अपघाती/जाणनबुजून सोडल्यामुळे दूषित/युट्रोफिकेशन/आम्लीकरण/विषीकरण होऊ शकते आणि अशा परिस्थितीत जमिनीचा संपूर्ण न्हास होऊ शकतो, तसेच झिरपल्यामुळे भूजल प्रदूषित होऊ शकते अशा प्रभावित माती, पृष्ठभागावरील पाणी आणि भूजल स्रोत कोणत्याही कारणासाठी वापरता येणार नाहीत आणि स्थलीय आणि जलीय पर्यावरणावर अवलंबून पूर्णपणे प्रभावित होतील.	केले जाईल आणि ते 1300 KL क्षमतेच्या CPU मध्ये तसेच स्पेंट लीस, बॉयलर आणि कूलिंग टॉवर्समधून ब्लोडाउन्स, सीलिंग वॉटर, डब्ल्यूटीपी रिजेक्ट आणि वॉशिंग प्लुएंट यांसारख्या इतर सांडपाणी प्रवाहांमध्ये प्रक्रिया केली जाईल. CPU मध्ये प्राथमिक, माध्यमिक आणि तृतीयक युनिट सुविधेचा समावेश असेल सीपीयूच्या दुय्यम उपचार सुविधेत घरगुती सांडपाण्याचा भार जोडला जाईल आणि त्यावर प्रक्रिया केली जाईल.
४. घनकचरा व्यवस्थापन - घातक	१. घातक कचरा : डीजी आणि प्लांटच्या देखभाली दरम्यान निघालेले तेल आणि ग्रीस	अवैज्ञानिक हाताळणी आणि विल्हेवाट लावल्याने आजूबाजूची माती, पाण्याचे स्रोत आणि तेथील कामगारांच्या	१. प्रकल्प उपक्रमांतून निर्माण केलेले खर्च केलेले तेल घातक कचरा व्यवस्थापन नियम, 2016 आणि त्यात

मेसर्स.एम वि के एंग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड.	मेसर्स.एम वि के एंग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड. द्वारा गट क्र. 44, 45 आणि 46, कुसुमनगर गाव, वाघलवाडा, उमरी, नांदेड, महाराष्ट्र येथील प्रस्तावित 120 KLPD मोलासीस/सिरप ते इथेनॉल आधारित डिस्टिलरी सोबत 2.5 मेगावॅट कोजनरेशन युनिटसाठीचा कार्यकारी सारांश
कार्यकारी सारांश	

	२. देखभाल कार्यातून निर्माण होणारा घातक कचरा.	पर्यावरण आणि आरोग्यावर परिणाम होऊन त्वचेची एलर्जी/रेशेस/बर्न इत्यादी घातक कचऱ्याच्या थेट संपर्कात येऊ शकते.	आजपर्यंतच्या सुधारणांनुसार हाताळले जाईल, साठवले जाईल आणि विल्हेवाट लावली जाईल. मुख्यतः ते MPCB अधिकृत विक्रेत्याला विकले जाईल.
५. घनकचरा व्यवस्थापन (विना-घातक जड कचरा)	१. स्कॅप मेटल २. स्कॅप प्लास्टिक ३. कार्यालयीन कचरा ४. कॅन्टीन कचरा ५. लाकडी पॅलेट ६. बॉयलर राख ७. CPU गाळ ८. ड्राय स्पेंट वॉश पावडर ९. यीस्ट गाळ	अव्यवस्थित हाताळणी आणि साठवणुकीमुळे युनिटआवारात अपुरी मोकळी जागा होऊ शकते आणि त्यामुळे उंदीर प्रजनन होऊ शकते ज्यामुळे व्यावसायिक आरोग्य आणि पर्यावरणावर परिणाम होऊ शकतो.	१. प्लॉटमध्ये भंगार साहित्य (मेटल, प्लास्टिक, लाकडी पॅलेट, ऑफिस वेस्ट) स्टोरेजसाठी नियुक्त क्षेत्र प्रदान केले जाईल. २. भंगार साहित्याचा भंगार विक्रेत्यांमार्फत पुनर्वापर केला जाईल. ३. दैनंदिन कचरा आणि कॅन्टीन कचऱ्याची विल्हेवाट व्हर्मिन कंपोस्टिंग सुविधेद्वारे (ऑफ-साइट) केली जाईल. ४. बॉयलर राख - 4.24 TPD वीट

मेसर्स.एम वि के एंग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड. मेसर्स.एम वि के एंग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड.	मेसर्स.एम वि के एंग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड. द्वारा गट क्र. 44, 45 आणि 46, कुसुमनगर गाव, वाघलवाडा, उमरी, नांदेड, महाराष्ट्र येथील प्रस्तावित 120 KLPD मोलासीस/सिरप ते इथेनॉल आधारित डिस्टिलरी सोबत 2.5 मेगावॅट कोजनरेशन युनिटसाठीचा कार्यकारी सारांश
<u>कार्यकारी सारांश</u>	

			उत्पादन युनिटमध्ये वापरली जाईल. ५. CPU गाळ- 18.90 TPD, यीस्ट स्लज- 28.04 TPD आणि स्पेंट वॉश पावडर- 63 TPD एकत्र मिसळले जातील आणि मॅन्युअर म्हणून विकले जातील.
--	--	--	--

मेसर्स.एम वि के ऍग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड. 	मेसर्स.एम वि के ऍग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड. द्वारा गट क्र. 44, 45 आणि 46, कुसुमनगर गाव, वाघलवाडा, उमरी, नांदेड, महाराष्ट्र येथील प्रस्तावित 120 KLPD मोलासीस/सिरप ते इथेनॉल आधारित डिस्टिलरी सोबत 2.5 मेगावॉट कोजनरेशन युनिटसाठीचा कार्यकारी सारांश
	कार्यकारी सारांश

६.० परिमाणवाचक जोखीम मूल्यांकन आणि शमन उपाय

टॅक साठवणुकीसाठी ALOHA वर आधारित प्रस्तावित प्रकल्पासाठी परिमाणात्मक जोखमीचे मूल्यांकन केले गेले आहे.

ALOHA सॉफ्टवेअर आउटपुटमध्ये प्लॉट केलेल्या असुरक्षित अंतरांच्या आधारावर, प्रस्तावित कारखान्यासाठी MCLS (जास्तीत जास्त विश्वासार्ह नुकसान परिस्थिती) इथेनॉलसाठी ओळखले आणि कारखान्याच्या परिसरात इथनॉल PESO क्षेत्रापासून अपेक्षित प्रभाव अंतर 82 आहे.

परिमाणवाचक जोखीम मूल्यांकनाद्वारे प्रभावाचे मूल्यांकन करण्यासाठी विचारात घेतलेली परिस्थिती पूल फायरमधून थर्मल रेडिएशनमधून घेतली गेली होती.

७.० आपत्ती व्यवस्थापन योजना

कोणतीही अनुचित घटना घडल्यास आरोग्य व सुरक्षिततेची काळजी घेण्यासाठी जिल्हा प्रशासनाशी सल्लामसलत करून आपत्ती व्यवस्थापन आराखडा राबविण्यात येणार आहे.

उद्योगातील प्रक्रिया हाताळण्याच्या दृष्टीने, ऑन-साइट आपत्कालीन योजना महत्त्वाच्या आहेत आणि म्हणूनच उद्योगासाठी तयार करण्यात आल्या आहेत. याशिवाय जिल्हा प्रशासनाला आणि ऑफ-साइटसाठीच्या शिफारशी दिल्या जातील. ऑपरेशनल टप्प्यात, आजूबाजूच्या लोकसंख्येला एकूण प्रकल्प क्रियाकलापांमुळे कोणत्याही आपत्कालीन परिस्थितीच्या बाबतीत घ्यायच्या सुरक्षिततेच्या खबरदारीबद्दल जागरूक केले जाईल.

८.० व्यावसायिक सुरक्षा आणि आरोग्य व्यवस्थापन

प्रकल्प प्रस्तावक कंपनीच्या कामगारांना पुरविल्या जाणाऱ्या व्यावसायिक आरोग्य सुविधांबाबत कारखाना अधिनियम 1948 आणि महाराष्ट्र कारखाना नियम, 1963 च्या नियमांचे काटेकोरपणे पालन करत राहील.

- उद्योग कामगारांसाठी निर्जंतुकीकरण सुविधा प्रदान करेल. कामगारांच्या आरोग्याच्या नोंदी ठेवल्या जातील.
- सतत आणि सतत विकासासाठी, कंपनी ऑपरेटर आणि कामगारांना पर्यावरण, आरोग्य आणि सुरक्षा नियम आणि नियमन, प्रक्रिया आणि उपायांसह प्रशिक्षण आणि शिक्षित करणे सुरू ठेवेल.
- सर्व कामगारांच्या आरोग्याची स्थिती सुनिश्चित करण्यासाठी वेळोवेळी वैद्यकीय तपासणी केली जाईल.
- जॉब रोटेशन केले जाईल

मेसर्स.एम वि के ऍग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड.	मेसर्स.एम वि के ऍग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड. द्वारा गट क्र. 44, 45 आणि 46, कुसुमनगर गाव, वाघलवाडा, उमरी, नांदेड, महाराष्ट्र येथील प्रस्तावित 120 KLPD मोलासीस/सिरप ते इथेनॉल आधारित डिस्टिलरी सोबत 2.5 मेगावॉट कोजनरेशन युनिटसाठीचा कार्यकारी सारांश
	कार्यकारी सारांश

९.० प्रकल्पानंतरची पर्यावरणीय देखरेख योजना

MoEF&CC/CPCB/MPCB द्वारे प्रदान केलेल्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार कोणत्याही वैधानिक मंजूरी/परवानग्या आणि पर्यावरणीय गुणधर्मांची वारंवारता आणि निरीक्षण स्थानांसहित असल्यास सुचविलेल्या अतिरिक्त पॅरामीटर्ससह EIA मध्ये तयार केलेल्या पर्यावरणीय देखरेख योजनेनुसार प्रकल्पानंतरच्या पर्यावरणीय स्थितीचे मूल्यांकन केले जाईल. NABL आणि/किंवा MoEF&CC द्वारे मान्यताप्राप्त तृतीय पक्ष प्रयोगशाळांद्वारे निरीक्षण केले जाईल.

१०.० पर्यावरण व्यवस्थापन योजना

योजनेनुसार पर्यावरण निरीक्षण कार्यक्रमाचे आयोजन, प्रभावी पर्यावरण व्यवस्थापनासाठी नियतकालिक पुनरावलोकने आणि ऑडिट केले जातील. EHS विभागासह प्रकल्प व्यवस्थापन व्यवस्थापन योजनेची संपूर्ण प्रभावी अंमलबजावणी सुनिश्चित करेल.

सर्व पर्यावरणीय वैधानिक आवश्यकता आणि जबाबदाऱ्यांचे पालन सुनिश्चित करण्यासाठी सिस्टम कार्यरत असतील आणि याची खात्री केली जाईल.

व्यावसायिक आरोग्य, जोखीम कमी करणे आणि सुरक्षितता यासह EIA अहवालात दिलेल्या सर्व शिफारसींचे पालन केले जाईल. कंपनीने भारतीय रु. पर्यावरण प्रदूषण नियंत्रण उपाय आणि पर्यावरण व्यवस्थापन योजना उपक्रमांसाठी 2296.5 लाख; जे एकूण प्रकल्प खर्चाच्या ~20.78 % आहे.

११.० प्रकल्पाचे फायदे

प्रस्तावित प्रकल्पातून पुढील फायदे अपेक्षित आहेत:

- या प्रकल्पामुळे स्थानिक विशिष्ट सकारात्मक सामाजिक आणि आर्थिक फायदे होतील.
- यापैकी काही दीर्घकालीन स्वरूपाचे थेट फायदे असतील.
- या प्रकल्पातून राज्य सरकारला महसूल मिळणार आहे.
- हा प्रकल्प मोठ्या प्रमाणात स्थानिक लोकांसाठी अतिरिक्त प्रत्यक्ष/अप्रत्यक्ष रोजगार निर्माण करेल.
- बांधकाम आणि ऑपरेशन स्टेज दरम्यान रोजगारासाठी स्थानिक लोकांना प्राधान्य दिले जाईल.

मेसर्स.एम वि के ऍग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड.	मेसर्स.एम वि के ऍग्रो फूड प्रॉडक्ट लिमिटेड. द्वारा गट क्र. 44, 45 आणि 46, कुसुमनगर गाव, वाघलवाडा, उमरी, नांदेड, महाराष्ट्र येथील प्रस्तावित 120 KLPD मोलासीस/सिरप ते इथेनॉल आधारित डिस्टिलरी सोबत 2.5 मेगावॅट कोजनरेशन युनिटसाठीचा कार्यकारी सारांश
	कार्यकारी सारांश

१२.० कॉर्पोरेट पर्यावरण जबाबदारी (CER) कृती योजना

आरोग्य, शिक्षण, शाश्वत जीवनशैली, सामाजिक एकत्रिकरण, पायाभूत सुविधा, पाणी साठवण, शेती आणि पर्यावरण संरक्षण यामधील गरजेवर आधारित सहाय्याच्या दृष्टीकोनातून CER नियोजनाची कल्पना प्रकल्प क्षेत्राभोवतीच्या स्थानिक विशिष्ट परिस्थिती विचारात घेऊन केली जाते.

कंपनी MoEF&CC ऑफिस मेमोरँडम - F.No.22-65/2017-IA.III dtd नुसार कॉर्पोरेट पर्यावरण जबाबदारी (CER) अंतर्गत आपली कर्तव्ये पार पाडेल. 30 सप्टेंबर 2020, ज्याच्या आधारे CER उपक्रम पर्यावरण व्यवस्थापन योजनेचा एक भाग म्हणून राबविण्यात येतील.

प्रस्तावित प्रकल्प खर्चाच्या 2 % CER खर्च उदा. प्रकल्प क्षेत्रात गरजेवर आधारित सीईआर उपक्रमांच्या अंमलबजावणीसाठी 1.675 कोटी वाटप करण्यात आले आहेत.

उप-प्रादेशिक अधिकारी, म. प्र. नि. मंडळ, नांदेड तथा समन्वयक गठीत लोकसुनावणी समिती यांनी उपस्थित असलेले प्रतिनिधी यांना सदरील पर्यावरण विषयक जनसुनावणीचे उद्दीष्ट पुर्ण होण्याकरीता आपले मत, टिका-टिप्पणी, आक्षेप, सुचना/हरकती मांडण्याबाबत आवाहन केले.

जनसुनावणी नोंद (प्रोसीडींग) :

अ. क्रं.	उपस्थितांनी उपस्थित केलेले मुद्दे	प्रकल्प प्रतिनिधीने दिलेले उत्तर	जनसुनावणी समितीने दिलेली प्रतिक्रिया सुचना
१.		या मुद्याला उत्तर देताना प्रकल्प धारकाने उत्तर दिले की, आमच्या विद्यमान कार्यरत असलेल्या प्रकल्पाचे नाव M/s. MVK Agro Food Products Limited आहे.	समिती सदस्य तथा प्रादेशिक अधिकारी यांनी असा मुद्दा उपस्थित केला की, सादरीकरणमध्ये आणि ईआयए अहवालात सध्याचा साखर कारखाना दाखवला आहे, मात्र प्रकल्पाचे नाव कुठेही दिलेले नाही.
		प्रकल्प धारकाने उत्तर दिले की, होय हा अभ्यास प्रकल्पाच्या जागेपासून १० किमीच्या परिघात केला जातो. या प्रस्तावित प्रकल्पाच्या जागेच्या पर्यावरणीय आघात मूल्यांकनाचा अभ्यास करणे हा उद्देश आहे की भविष्यात प्रस्तावित प्रकल्पाच्या क्षेत्रात घडलेल्या कोणत्याही घटनेमुळे/पर्यावरण परिणामामुळे आजूबाजूच्या परिसरात कोणताही प्रतिकूल परिणाम होऊ नये. त्यासाठी आम्ही पर्यावरणीय आघात मूल्यांकन अधिसूचना आणि ToR (संदर्भ अटी)/CPCB च्या निर्देशांमध्ये दिलेल्या मार्गदर्शक तत्वांचे पालन केले आहे. सालेगाव, वाघलवाडा, कारखेली, बोरजुनी, खळेगाव, बिजेगाव, अटाळा या गावांचा अभ्यास केला जात असल्याचे त्यांनी पुढे नमूद केले आणि पाणी, हवा, आवाज आणि निरीक्षणासाठी केलेल्या अभ्यास/सर्वेक्षणाची माहिती दिली. या गावांमधील मातीची गुणवत्ता आणि सादरीकरणात दर्शविली आहे. त्यांनी पुढे EIA अहवालात मालकी हक्क नमूद/समाविष्ट करण्यास सहमती दर्शवली. त्यांनी वर नमूद केल्याप्रमाणे निवडलेली ही गावे ३६० अंशावर असण्याची	आणि त्यांनी पुढे प्रश्न उपस्थित केला की, तुम्ही १० किमीच्या परिघात अभ्यास केला आहे. प्रकल्प स्थळावरून त्याचा उद्देश काय आहे? तुम्ही ७४ पैकी १० गावात अभ्यास केल्याचे नमूद केले आहे, त्यानंतर तुम्ही ज्या गावांचा अभ्यास केला त्या गावांची नावे आणि तुम्ही काय अभ्यास केला याची माहिती येथे द्यावी. आणि त्यांना प्रकल्प प्रवर्तकाकडून जाणून घ्यायचे आहे की, जर प्रकल्प विकत घेतला असेल तर या प्रकल्पाच्या जमिनीचा मालक कोण आहे. कोणाचे व्यवस्थापन, नवीन मालकी हक्क, ते भाड्याने घेतले असल्यास, सविस्तर माहिती पर्यावरण आघात मूल्यांकन (EIA) अहवालात उपलब्ध करून द्यावी. प्रकल्पाची जमीन कोणाच्या मालकीची आहे, प्रकल्प खरेदी केला असल्यास त्यावर कोणाचे व्यवस्थापन व नवीन मालकी हक्क तसेच ती भाड्याने घेतली असल्यास याची सविस्तर माहिती पर्यावरण आघात मूल्यांकनामध्ये उपलब्ध करून द्यावी (EIA).

	शक्यता आहे आणि नांदेड जिल्ह्याच्या विंड पॅटर्न/विंड रोझ नुसार निरीक्षण केले गेले.	आणि पुढे त्यांनी या प्रकल्पाच्या परिघात अभ्यास केलेल्या साठ गावांपैकी दहा गावांची नावे सांगण्याची सूचना केली. तसेच पाण्याच्या गुणवत्तेसाठी घेतलेल्या पाण्याच्या नमुन्याचे स्थान तसेच हवेच्या गुणवत्तेसाठी सभोवतालच्या वायु निरीक्षणाचे स्थान सादरीकरणामध्ये नमूद केले पाहिजे.
	प्रकल्प प्रवर्तक यांनी उत्तर दिले की हवेचे नमुने हवेच्या मापदंडानुसार गोळा केले गेले आणि प्रत्येक पॅरामीटरसाठी योग्यता लक्षात घेऊन हवा निरीक्षणासाठी सर्वेक्षण केले जाते आणि वाऱ्याच्या दृष्टीने अपवाइंड आणि डाउन वाइंड दिशांचा विचार केला गेला आहे. ते पुढे म्हणाले की, जेवढी ठिकाणे आहेत त्यासाठी जीपीएस समन्वय देण्यात आले आहेत. तथापि, शेतकऱ्यांचे नाव, एअर मॉनिटरिंग साईट्सचे फोटो, GPS ठिकाणे, ज्या शेतकऱ्यांकडून एअर मॉनिटरिंगसाठी वीज कनेक्शन घेतले आहे त्या शेतकऱ्यांची माहिती अंतिम पर्यावरण आघात मुल्यांकन अहवालात समाविष्ट केली जाईल.	समिती सदस्य तथा प्रादेशिक अधिकारी यांनी असा मुद्दा उपस्थित केला की, पाण्याचे नमुने गोळा करताना वाऱ्याच्या दिशांची गरज नाही तसेच कोणकोणत्या गावात हवेचे व पाण्याचे नमुने घेतले याची माहिती द्यावी. नदी, बोअरवेल, तलाव यातून पाण्याचे नमुने घेण्यात आले आहेत का, यासंदर्भातील माहिती बैठकित देण्यात यावी आणि पुढे कोणकोणत्या ठिकाणी हवा निरीक्षण करण्यात आले याची माहिती द्यावी असे सांगितले. त्यासाठी ज्या शेतकऱ्यांकडून वीज पुरवठा घेण्यात आला त्यांची नावे सांगायची.
	या संदर्भात प्रकल्प प्रवर्तक यांनी असे उत्तर दिले की, तसे करण्यास सहमती आहे आणि माहिती सादर करू. तथापि, त्यांनी माहिती दिली की प्रकल्प स्थळापासून सर्वेक्षण केले आहे त्या गावांचे अंतर जसे की सालेगाव - २.३५ किमी, वाघलवाडा - १.५ किमी, कारखेली - ७.२२ किमी, बोरजुनी - ४.० किमी, गोळेगाव - १.१ किमी, बिजेगाव - ५.१७ किमी आणि अटाळा - ४.२८ किमी आहे तसेच त्यांनी प्रकल्पाच्या ठिकाणाहून संबंधित गावांची दिशा सालेगाव - ईशान्य, वाघलवाडा - दक्षिण पूर्व, कारखेली - पूर्व, बोरजुनी - पश्चिम, गोळेगाव - दक्षिण पश्चिम, बिजेगाव - दक्षिण पश्चिम आणि अटाळा - दक्षिणेला आहे याबद्दल माहिती दिली.	समिती समन्वयक तथा उप-प्रादेशिक अधिकारी यांनी सुचवले की, जीपीएस लोकेशनसह सर्व पाणी आणि हवा निरीक्षण स्थाने प्रदान करण्याची सूचना केली आणि ॲम्बियंट एअर क्वालिटी मॉनिटरिंगसाठी कोणती मशिन वापरतात याची माहिती देण्याचे सांगितले. त्याचप्रमाणे, समिती सदस्य तथा प्रादेशिक अधिकारी यांनी प्रश्न उपस्थित केला की, टीओआरनुसार सर्वेक्षण १०.० किमी त्रिज्येमध्ये केले जाते का? तसेच प्रकल्पस्थळावरून संबंधित गावांची दिशा विचारली. सादरीकरणावरून असे दिसते की सर्वेक्षण केवळ ५.० किमी ते ३.० किमी त्रिज्येच्या कमी अंतरावर केले

			गेले हे लक्षात घेऊन जनसुनावणी पॅनेलचे सदस्य आणि निमंत्रक यांनी प्रकल्प प्रस्तावकांना अशी सूचना केली की आपल्याकडे अशी माहिती उपलब्ध नसल्यास ती सर्वेक्षण करून समाविष्ट करण्यात यावी.
		प्रकल्प प्रवर्तकाने उत्तर दिले की पी.एम. १० ची पातळी प्रकल्पाच्या ठिकाणी ९८% आढळून आले. वायू प्रदूषण पातळी, हवेच्या गुणवत्तेचे निरीक्षण, कामगार राहत असलेल्या ठिकाणांचे परिणाम पर्यावरण आघात मुल्यांकन अहवालाच्या पान क्र. १३० वर नमूद केले आहे. त्याचप्रमाणे वायू प्रदूषण निरीक्षण ठिकाणे आणि AAQM च्या निरीक्षणांची माहिती पान क्र. १२८ आणि ध्वनी प्रदूषण पातळीची माहिती पृष्ठ क्रमांक १३७ वर नमूद केले आहे असे सादरीकरणा दरम्यान दाखविले आहे.	समिती सदस्य तथा प्रादेशिक अधिकारी यांनी विचारले की, वायू प्रदूषण पातळी, कामगार राहत असलेल्या ठिकाणाचे AAQM आणि EIA अहवालातील ध्वनी प्रदूषणाचे निरीक्षण याबाबत माहिती द्यावी.
		प्रकल्प प्रवर्तकाने उत्तर दिले की, २४ तासांचे सरासरी मूल्य (सरासरी मूल्य) नोंदविले आहे. सर्वेक्षण आणि निरीक्षणाच्या वेळी तो ५२.८४ डेसिबल होता कारण त्यावेळेस उसाचा गळीत हंगाम नव्हता आणि कारखाना बंद होता. त्यामुळे ते कमी असू शकते. बॉयलर, सीपीयू, डीजी सेट यांचा आवाज येणार आहे त्यासाठी नॉइज क्वालिटी मॉनिटरिंग केली जाईल.	समिती सदस्य तथा प्रादेशिक अधिकारी यांनी सांगितले आणि टिप्पणी केली की, जेव्हा दोन लोक फक्त बोलत असतात तेव्हा आवाजाची पातळी ५५ डेसिबलच्या आसपास लक्षात येते. तर दाखवलेले ध्वनी पातळीचे निष्कर्ष ५२ डेसिबलपेक्षा कमी दाखवले आहेत आणि तुम्ही दिलेले ध्वनी पातळीचे निष्कर्ष जर शांतता क्षेत्र असेल तरच असू शकतात. प्रकल्प सुरू झाल्यानंतर हे सर्वेक्षण बेस लाईन म्हणून मानले जाईल. तथापि, आवाज परिणामांची पुष्टी केली पाहिजे.
		प्रकल्प प्रवर्तकानी उत्तर दिले की, वाहनांच्या वाहतुकीमुळे ध्वनी प्रदूषण होऊ शकते. सदर वाहतुक ही साहित्य पाठवतानाच केली जाईल. सिरप आणि मोलॅसिसचा पुरवठा फक्त पाइपलाइनद्वारे केला जाईल. तसेच बंदिस्त जागेत बॉयलर बसविण्यात येणार आहे जेणेकरून बॉयलर परिसरात होणारे प्रदूषण मर्यादित राहील. तसेच बंदिस्त आरसीसी परिसरात डीजी संच चालविला	समिती समन्वयक तथा उप-प्रादेशिक अधिकारी यांनी सुचवले की, टर्बाइनच्या आवाजासाठी आणि आसपासच्या आवाजाच्या इतर स्रोतांसाठी काय उपाययोजना करणार आहात.

		जाईल त्यासाठी डिस्पर्शन मॉडेलिंग तयार केले जाणार आहे.	
		प्रकल्प प्रवर्तक यांनी उत्तर दिले की ३० TPH क्षमतेचा बाँयलर बसविला जाईल.	समिती सदस्य तथा प्रादेशिक अधिकारी यांनी असा मुद्दा उपस्थित केला की, जर ESP किंवा ब्लोअर बाँयलरबरोबर बसवले तर आवाजाची पातळी १०० डेसिबलपर्यंत असेल. आता ओपन बाँयलर हाऊस असावे अशी संकल्पना आहे. मग काय खबरदारी घ्याल? अहवालात त्याचा उल्लेख नाही. त्याचप्रमाणे, बाँयलरच्या क्षमतेबद्दल कोणताही उल्लेख नाही याबाबत माहिती द्यावी.
		प्रकल्प प्रवर्तक यांनी उत्तर दिले की, जागा तयार केली जात आहे. आमच्याकडे कमाल सीमा रुंदी १० मीटर ग्रीन बेल्ट असेल आणि ३७% हरित पट्टा असेल.	समिती सदस्य तथा प्रादेशिक अधिकारी यांनी हरित पट्ट्याचे ठिकाण दाखवण्यास सांगितले आणि ३३% हरित पट्टा विकसित करणे अनिवार्य आहे, असे सुचविले, त्यांनी पुढे सांगितले की सीमारेषा मीटरमध्ये असावी आणि जो हरित पट्टा येतो तो परिघात असतो तो लेआउटमध्ये बंधनकारक आहे. परिघासह हरित पट्टा सर्व बाजूंनी विकसित करून त्यानुसार लेआउट तयार करणे आवश्यक आहे.
		प्रकल्प प्रवर्तक यांनी लेआउटमध्ये सुधारणा करण्यास सहमती दर्शविली.	समिती समन्वयक तथा उप-प्रादेशिक अधिकारी यांनी प्रकल्प प्रवर्तक यांना सुचवले की, रेनवॉटर हार्वेस्टिंग सिस्टीम आणि ग्रीन बेल्ट लेआउटमध्ये बदल केला पाहिजे आणि त्यानुसार अहवालात नमूद केले पाहिजे.
२	श्री माधवराव नागोराव हिंवराळे, शिंगणापुर, ता. उमरी, जि. नांदेड गावचे रहीवासी यांनी पुढील मुद्दा उपस्थित केला की, या भागात प्रस्तावित प्रकल्पामुळे होणाऱ्या प्रदूषणाविरुद्ध कोणती उपाययोजना सुरू केली जाईल?	प्रकल्प प्रवर्तकाने उत्तर दिले की, प्रकल्पातील वायू प्रदूषण टाळण्यासाठी, प्रकल्पाच्या चिमणी/स्टॅकला सर्वात प्रगत ESP प्रणाली जोडली जाईल याची कार्यक्षमता ९९.९% आहे. त्यामुळे चिमणीच्या बाहेर प्रदूषक उत्सर्जित होणार नाहीत आणि प्रकल्पात निर्माण होणारे सांडपाणी सीपीयू (कंडन्सेट पॉलिशिंग युनिट) मध्ये प्रक्रिया केल्यानंतरच झिरो लिक्विड डिस्चार्ज साध्य करण्यासाठी	

2/2

		प्रकल्पात प्रक्रियेसाठी तसेच पुनर्वापरासाठी केला जाईल. त्यामुळे प्रकल्पाबाहेर पाण्याचा एक थेंबही सोडला जाणार नाही. त्यामुळे या प्रकल्पामुळे जलप्रदूषण होणार नाही.	
		प्रकल्प प्रवर्तक यांनी असे उत्तर दिले की, सुनावणीदरम्यान दिलेल्या आश्वासनांची पूर्तता करणे ही आमची संपूर्ण जबाबदारी आहे. या प्रकल्पामुळे प्रदूषण होणार नाही याची काळजी घेऊ असे आश्वासन त्यांनी दिले. प्रकल्पातील प्रक्रिया केलेले सांडपाणी प्रकल्पाबाहेर सोडले जाणार नाही. वायू प्रदूषण रोखण्यासाठी अद्ययावत ईएसपी प्रणाली कार्यान्वित करण्यात येणार आहे. तसेच बॉयलर बंद आरसीसी केबिनमध्ये बसविण्यात येणार असल्याने ध्वनी प्रदूषणाची समस्या उद्भवणार नाही.	समिती सदस्य तथा प्रादेशिक अधिकारी यांनी सुचवले की, प्रकल्प प्रवर्तकाने जनसुनावणीदरम्यान आश्वासन दिले तर त्याची अंमलबजावणी करण्याची जबाबदारी कोणाची असेल, पर्यावरण सल्लागार की प्रकल्प प्रवर्तक यांची?
		प्रकल्प प्रवर्तकाने उत्तर दिले की, दरवर्षी भूजल पातळी वाढविण्यासाठी विविध उपाययोजना केल्या जातात. गोळेगाव तलाव सुमारे एक कि.मी. अंतरावर असून त्यातील गाळ काढण्यात आला आणि त्यामुळे पाण्याच्या पातळीमध्ये वाढ झाल्याचे लक्षात आले. त्याचप्रमाणे परिसरातील विविध तलावांतील गाळ काढत आहोत, परिसरातील नाल्यांचे रुंदीकरण व खोलीकरण करीत आहोत तसेच आम्ही रेन वॉटर हार्वेस्टिंग योजना राबवणार आहोत.	समिती समन्वयक तथा उप-प्रादेशिक अधिकारी यांनी विचरणा केली की, भूजल पातळी वाढविण्यासाठी काय उपाययोजना कराव्यात याची माहिती देण्यास सांगितले.
	श्री व्यंकटराव दिगंबर हंबर्डे, बिजेगाव, ता. उमरी, जि. नांदेड या गावचे रहिवासी यांनी पुढील मुद्द्या उपस्थित केला की, या प्रकल्पाच्या उभारणीमुळे किती लोकांना रोजगाराच्या संधी उपलब्ध होतील? त्याचप्रमाणे येथील स्थानिक लोकांना/भूमिपुत्रांना नोकरीच्या संधी मिळतील का?	प्रकल्प प्रवर्तकाने असे उत्तर दिले की, किमान १०० लोकांना रोजगाराच्या संधी उपलब्ध होतील तसेच १० किमीच्या त्रिज्येत राहणारे लोकांना प्रकल्प क्षेत्रातून नोकरीची संधी मिळेल. ज्या व्यक्तींची शैक्षणिक पात्रता असेल अशा व्यक्तीला नोकरीची संधी दिली जाईल. परंतु स्थानिक व्यक्तीकडे आवश्यक शैक्षणिक पात्रता नसल्यास आम्हाला बाहेरून लोक घ्यावे लागतील. सध्याच्या प्लॉटमध्ये गोळेगाव, साळेगाव, कारेगाव येथील लोक काम करत आहेत.	

श्री सुनंदा रेड्डी, पर्यावरणवादी
तेलंगाना राज्य यांनी या
प्रकल्पाचे समर्थन केले पुढील
मुद्दे उपस्थित केले,

नवीन डिस्टिलरी प्रकल्पाच्या
विस्तारासाठी आणि कार्यान्वित
होण्यासाठी माझ्या शुभेच्छा.
उद्योगांना पाठिंबा देणारा मी
भारतातील पहिला पर्यावरणवादी
आहे.

तुमच्या प्रकल्प प्रवर्तकाने
आधीच EIA अहवाल तयार
केला आहे सदर अहवाल खूप
चांगला आणि समाधानकारक
आहे.

तुम्ही जे काही लावाल ते सामान्य
झाडांऐवजी फळ देणारी झाडे,
औषधी वनस्पती लावाव्यात. हे
भविष्यात अत्यंत उपयुक्त असून
औषधी मूल्याच्या वनस्पतींमुळे
वायू प्रदूषणावर नियंत्रण येईल.
मी तुम्हाला CSR फंडामधून
करण्यासाठी विनंती करत आहे,
तुम्ही ते करू शकता. त्यासाठी
अतिरिक्त निधीची आवश्यकता
नाही.

तसेच, मी विनंती करतो की,
शक्य असल्यास, लोकांच्या
आरोग्याची स्थिती, पिकांच्या
उत्पादनाची स्थिती आणि
भूगर्भातील पाण्याच्या
उपलब्धतेचे सर्वेक्षण करा.
पर्यावरणीय समतोल
राखण्यासाठी सावधगिरीचे उपाय
करणे भविष्यात खूप उपयुक्त
आहे हे शक्य असल्यास, ते
अनिवार्य नसले तरी कृपया
करावे.

मी CSR बजेट घेण्यासाठी गावचे
सरपंच, व्यवस्थापन आणि
अधिकार्यांसह मानवी गटांसह
समन्वय समिती स्थापन
करण्याची विनंती करत आहे.

सभेत "डिमांड ओरिएंटेड वर्क" ठरवले जाईल त्यामुळे विश्वासाहता व्यवस्थापनाकडे येते. मी हा "शेतकरी मित्र उद्योग" अशी विनंती करत आहे. एक व्यावहारिक पर्यावरणवादी या नात्याने मी पर्यावरण मंत्रालयाकडे मागणी करत आहे जर शक्यता असेल तर कृपया अशा उद्योगांना जनसुनावणी प्रक्रियेतून सूट द्यावी. अलीकडेच कोरोना महामारीमध्ये अंतरिम तारखांना सार्वजनिक सुनावणीतून सूट देण्यात आली आहे. नुकतेच नागपूर उच्च न्यायालयाच्या खंडपीठाने सार्वजनिक उपयोगासाठी किरकोळ धातूसाठी जनसुनावणीतून सूट देण्याचा निर्णय घेतला आहे. वास्तविक खते, कीटकनाशके, वाहनांचे प्रदूषण यासारख्या उद्योगांमध्ये प्रदूषण होऊ शकते आणि अन्न घेण्याच्या प्रक्रियेच्या सवयी काय आहेत, या ४-५ वस्तूंचा प्रदूषणावर परिणाम होत आहे. हे प्रदूषणाच्या केवळ १/१० वा आहे. या प्रकल्पामुळे अत्यंत किरकोळ प्रदूषण. पुन्हा एकदा माझ्या या प्रकल्पाला शुभेच्छा. मी MoEF आणि CC, सरकारला विनंती करत आहे. भारत सरकारने या प्रकल्पाला बिनशर्त परवानगी द्यावी.		
श्री एस चंद्रशेखर, पर्यावरणवादी तेलंगाना राज्य यांनी पुढील मुद्दे उपस्थित केले प्रकल्पात स्थानिकांना १०० टक्के रोजगाराच्या संधी द्याव्यात, सीएसआर निधी आसपासच्या गावांच्या विकासकामांसाठी खर्च करावा.		

2/2

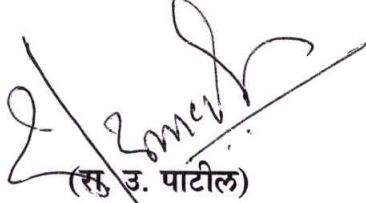
प्रकल्प मंजूर करण्यासाठी मी पर्यावरण, वने आणि हवामान बदल मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली यांना शिफारस करतो.		
श्री भाऊराव भोसले, वाघलवाडा, ता. उमरी, जि. नांदेड या गावचे रहीवासी यांनी पुढील मुद्द्या उपस्थित केला की, परिसरातील सर्व नागरिकांच्या वतीने मी सांगतो की, हाती घेतलेल्या प्रकल्पामुळे आजूबाजूच्या परिसरातील स्थानिक शेतकरी व कामगारांना रोजगाराच्या संधी उपलब्ध होतील. तसेच प्रदूषण रोखण्यासाठी उपाययोजना करण्यात येणार आहे. प्रकल्प सुरू केल्यानंतर प्रकल्प धारकाने प्रदूषण प्रतिबंधक उपाययोजना राबवाव्यात. तथापि, आम्हाला खात्री आहे की कंपनीचे सर्व संचालक प्रदूषण विरोधी उपायांची अंमलबजावणी करतील. या प्रकल्पाला स्थानिक लोकांचे सहकार्य मिळेल यात शंका नाही. मी या सर्व बाबींचे समर्थन करतो.		
श्री आनंद भिमराव कदम, बाहेगाव, ता. उमरी, जि. नांदेड या गावचे रहीवासी यांनी पुढील मुद्द्या उपस्थित केला की, कारखाना आमच्या गरीब लोकांसाठी आहे. या उद्योगामुळे स्थानिक लोक आर्थिकदृष्ट्या स्थिर झाले आहेत. प्रदूषण असेल तर ते आम्ही सहन करू, कारण आम्हाला विकास हवा आहे. मात्र, आम्ही या उद्योगाला पाठिंबा देऊ. त्यामुळे कारखान्याला परवानगी द्यावी ही विनंती.		समिती समन्वयक तथा उप-प्रादेशिक अधिकारी यांनी सांगितले की, इथे आता चर्चेत काही सहभागी पर्यावरण जनसुनावणी समितीसमोर सांगत आहेत की प्रदूषण असेल तर ते सहन करू, पण तसे होणार नाही. आम्ही कंपनी व्यवस्थापनाला सल्ला दिला पाहिजे की कंपनी व्यवस्थापनाने प्रतिबंधात्मक उपाययोजना कराव्यात जेणेकरून कोणत्याही प्रकारचे प्रदूषण होऊ नये. महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने दिलेल्या संमतीपत्रामध्ये नमूद केलेल्या सर्व अटी व शर्तीचे पालन करणे

2h

		कारखानदारास बंधनकारक आहे. प्रदूषण नियंत्रण संयंत्रणा योग्यरित्या संचलित आणि हाताळली तर कोणतीही अडचण येणार नाही. त्याचप्रमाणे प्रदूषणावर नियंत्रण ठेवणे ही कारखानदाराची सर्वस्वी जबाबदारी आहे. तसेच व्यवस्थापनाला चार गोष्टींचे पालन करावे लागते- व्यवस्थापन, हाताळणी, संचालन आणि देखभाल. येथील निष्काळजीपणामुळे पुढील प्रश्न निर्माण होतात. मात्र, प्रदूषण सहन करू, अशा भावना स्थानिकांनी व्यक्त केल्यासारखी वेळ येऊ नये. प्रत्येकाने आपली जबाबदारी पाळली तर प्रश्नच उद्भवणार नाही. आपण सर्व सुजाण नागरिक आहोत आणि जबाबदारीचे पालन केले पाहिजे. तसेच, प्रकल्प व्यवस्थापनाने सर्व प्रदूषण नियंत्रण यंत्रणा कार्यक्षमतेने वापर केला पाहिजे.
श्री सरशे बापुजी चंपतराव, ढोलवडी, ता. उमरी, जि. नांदेड या गावचे रहीवासी यांनी पुढील मुद्द्या उपस्थित केला की या भागात उसाचा कारखाना नव्हता. त्यामुळे शेतकऱ्यांचे मोठे हाल झाले. इथून ३० किमी अंतरावर साखर कारखाना होता. तेथून शेतकऱ्यांचे उसाचे पीक तेथे पोहोचू लागले आणि शेतकऱ्यांना रोख रक्कम मिळू लागली. बैठकीत दिलेल्या सूचनांचे काटेकोरपणे पालन केले जाईल. प्रदूषण होणार नाही. प्रकल्प प्रशासनाने त्रुटी दूर केल्या आहेत. या प्रकल्पाच्या उभारणीमुळे स्थानिक शेतकऱ्यांनाच फायदा होणार आहे.		

मा. अध्यक्ष तथा जिल्हाधीकारी, पर्यावरण लोकसुनावणी समिती यांनी समारोप प्रसंगी आपल्या अभिप्रायात असे नमूद केले की, लोकसुनावणीच्या वेळी उपस्थित केलेले सर्व मुद्दे जसेच्या तसे लोकसुनावणीच्या इतीवृत्तांतामध्ये समाविष्ट करून पुढील योग्य त्या कार्यवाही करिता सदरचा अहवाल पर्यावरण मंत्रालय, महाराष्ट्र शासन हयांना सादर करण्यात येईल.

त्यानंतर आभार प्रदर्शन होऊन लोकसुनावणी पूर्ण झाल्याचे घोषित केले.

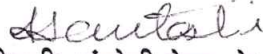
(स. उ. पाटील)

समन्वयक लोकसुनावणी समिती
तथा उप प्रादेशिक अधिकारी,
म. प्र.नि. मंडळ, नांदेड

(दि. को. खेडकर)

सदस्य लोकसुनावणी समिती
तथा प्रादेशिक अधिकारी,
म. प्र.नि. मंडळ, औरंगाबाद

(श्रीमती. संतोषी देवकुळे)

अध्यक्ष, लोकसुनावणी समिती
तथा अतिरीक्त जिल्हाधिकारी, नांदेड.